

VIHERALUEIDEN TAKUUAJAN HOIDON TYÖSELITYS, SISÄLTÄÄ TEHOSTETUN HOIDON OHJEET

1. YLEISTÄ

Takuuajan hoito alkaa vastaanottokatselmuksessa sovitusta ajankohdasta ja jatkuu sopimuksen mukaisen takuuajan. Takuuajan hoito on ympäri vuoden tehtävää työtä, poikkeuksena kasvillisuuden kasvukaudenaikana tehtävät työt. Tämän työselityksen mukaiset takuuajan hoitotyöt käsittävät urakka-alueella olevien rakennusurakkaan kuuluvien viheralueiden hoitotyöt. Tällaisia alueita ovat rakennetut nurmi-, pensas-, metsitys- ym. istutusalueet, pinnoitetut alueet, leikki ja lähiliikunta-alueet, vesiaiheet sekä luonnontilaiset alueet. **Tehostettu hoito** koskee vain istutettuja alueita, jotka kuuluvat R-luokkiin (RAMS kunnossapitoluokitus v 2020) tai A-luokkiin (ABC-hoitoluokitus). Tässä dokumentissa käytetään ABC-luokituksen termistöä. Tehostettu hoito kestää kaksi kasvukautta (15.4-15.10).

Urakoitsijan hankintaan kuuluu kaikki tarvittavat materiaali- ja tarvikediannat sekä tutkimukset työselityksen mukaisen hoitotuloksen aikaansaamiseksi. Työt tulee suorittaa itsenäisesti ja oikea-aikaisesti.

Kasvillisuuden takuuajaisessa hoidossa on erityisen tärkeää huolehtia oikea-aikaisesta kastelusta ja rikkakasvitorjunnasta. Ensimmäisen kahden vuoden hoito on nk. tehostettua hoitoa, jonka tarkoituksena on taata kasvillisuuden juurtuminen ja kasvuun lähtö.

Tämän työselostuksen mukaisista töistä urakoitsijan tulee pitää työmaapäiväkirjaa. Tilaaja hyväksyy kuukausittain ko työmaapäiväkirjan. Hyväksytty työmaapäiväkirja on takuuajan hoidon maksuerien maksuperuste.

2. SUORITETTAVAT HOITOTYÖT

Hoitotöissä noudatetaan seuraavia asiakirjoja:

- Viheralueiden hoidon työselitys 2014, Viherympäristöliitto ry:n julkaisu 55, jäljempänä VHT'14
- Viherrakentamisen yleinen työselustus, Viherympäristöliiton julkaisu 57, jäljempänä VRT'17
- Infrarakentamisen yleiset laatuvaatimukset 2006/2010, jäljempänä Infra RYL
- Viheralueiden kunnossapidon työselitys 2021, Viherympäristöliitto ry:n julkaisu – otetaan käyttöön valmistuttuaan

Tämä työselitys täydentää edellä mainittuja yleisiä selityksiä. Mikäli niiden ja tämän välillä on eroavaisuuksia, noudatetaan ensisijaisesti tätä selitystä.

Katselmukset

Rakentamista seuraavina kahtena vuotena pidetään kasvuunlähtökatselmus keväällä heti, kun kasvuunlähtö voidaan maastossa todeta. Urakalla rakennetuissa kohteissa pidetään lisäksi kaksi takuuajan hoidon katselmusta molempien kasvukausien aikana. Kutsut lähetetään katselmuksiin 'Katu- ja viherrakennusurakkakohteiden vastaanotto' - dokumentin mukaan.

3. NURMEN HOITO

Nurmen takuuajan hoitoon kuuluu leikkauksen lisäksi: lannoitus, kalkitus, kastelu pitkinä poutakausina, rajaus A1- ja A2-nurmikoilla, rikkakasvitorjunta A1-nurmikoilla. Lannoitus suoritetaan vähintään toisena kasvukautena keväällä ja syksyllä, riippuen nurmen kasvukunnosta. Kalkitus tehdään toisen kasvukauden alussa.

Mikäli vastaanotto- tms. katselmuksessa todetaan nurmikko heikkokuntoiseksi, on valvojan kanssa sovittava toimista nurmen kuntoon saamiseksi. Tämä sisältyy takuuajan hoitoon.

Takuuajan hoitoon eivät kuulu ilmastointi ja rikkakasvitorjunta A2- ja A3-nurmikoilla.

Kevät- ja syyskunnostus

Kevätkunnostus suoritetaan VHT'14 kohtien 1.1.1, 1.2.1 ja 1.3.1 mukaan. Kevätkunnostus aloitetaan, kun maa on kuivunut talleksi kestäväksi, kuitenkin viimeistään **15.5.** mennessä. Nurmikolta poistetaan kasvua haittaava kasvimassa, hiekoitushiekka ja muut roskat.

Tarvittavat paikkaukset tehdään kuohkeuttamalla ja tasaamalla maa, sekä tarvittaessa lisäämällä kasvualustaa. Alue kylvetään alkuperäisellä tai vastaavalla nurmiseoksella, peitetään ja jyrätään. Siirtonurmialueet paikataan samanlaisella siirtonurmella. Paikatun nurmen tulee täyttää Infra RYL taulukoiden 23211: T1, T2, T3 ja T4 vaatimukset. Keväällä todetut vauriot paikataan viimeistään **15.6.** ja kesällä todetut vauriot **30.9.** mennessä tai katselmuksessa sovittuun päivään mennessä.

Syyskunnostus tehdään kohtien VHT'14 kohtien 1.1.1 ja 1.2.1. mukaan. Työhön kuuluu pudonneiden lehtien ja muun kasvimassan poisto (A1, A2 ja A3) tai silppuaminen (A2 ja A3).

Nurmen leikkaus

Suoritetaan VHT'14 kohtien 1.1.1, 1.2.1 ja 1.3.1 mukaan.

Ennen leikkuuta on varmistuttava, että nurmikko kestää käytettävien koneiden painon. Leikkuussa on huomioitava, että leikkuurajat limittyvät riit-

tävästi. A1-nurmikko leikataan kasvukaudella niin usein, ettei näkyvää leikkuujätettä synny. Nurmen pituus on 4-7 cm. A2-nurmikolle ei saa jäädä leikkuujätkeasoja ja nurmen pituus on 4-12 cm. A3-nurmen pituus on 4-25 cm.

Viimeistelyleikkaukset (trimmaukset) tehdään A1-nurmikolla jokaisen leikkauksen yhteydessä, A2-nurmikolla niin usein, ettei nämä alueet hetkellistä poikkeusta lukuun ottamatta eroa yleisilmeestä ja A3-nurmikot 2-3 kertaa kasvukaudessa.

4. PENSAS- JA PERENNARYHMIEN SEKÄ KÖYNNÖSTEN HOITO

Kevät- ja syyskunnostus (15.6. ja 30.9. mennessä)

Alueet siistitään keväällä ja syksyllä poistamalla roskat sekä keväällä hiekoitushiekka. Multaa ja katetta lisätään tarvittaessa ja pinnat tasataan. Kuolleet kasvit ja kasvinosat poistetaan. Paikkaukset tehdään kohdan paikkausistutukset mukaan.

Rikkakasvien torjunta

Rikkakasvien torjuntaan ja sen oikea-aikaisuuteen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Alueet pidetään rikkakasvittomina. Työ suoritetaan pääsääntöisesti mekaanisesti, jolloin rikkakasvit poistetaan juurineen. Kemiallinen torjunta on tehtävä oikea-aikaisesti ja vaurioittamatta muuta kasvillisuutta. Kemiallista torjuntaa ei tehdä leikkipaikoilla tai niiden välittömässä läheisyydessä. Rikkakasvit tulee poistaa ennen kuin ne muodostavat itävää siementä ja työ tehdään niin usein että alueen yleisilme pysyy siistinä, vähintään:

- A1 alueilta joka toinen viikko
- A2 alueilta kerran kuussa
- A3 alueilta kolme kertaa kasvukaudessa, säännöllisin väliajoin.
- Poistetut rikkakasvit korjataan aina pois, niitä ei saa jättää maastoon.

Lannoitukset

Tehdään normaalit kevät ja syyslannoitukset. Syyslannoitus tehdään **15.8.** mennessä. Valvoja määrittää otetaanko kasvualustasta viljavuusanalyysi ja sen perusteella mahdollisia lisälannoituksia tai kalkituksia.

Paikkausistutukset

Keväällä todetut vauriot korjataan **15.6.** mennessä ja syksyllä todetut vauriot **31.10.** mennessä. Kuolleet ja valvojan määrittämät huonokuntoiset kasvit korvataan uusilla. Ilkivallasta johtuvien vaurioiden korjaus tilataan lisätyönä. Paikkauksessa käytetään alkuperäistä kasvilajia ja kokoluokkaa. Kasvit istutetaan alkuperäisille paikoille ja samaan tiheyteen kuin poistetut. Kuorikate tulee poistaa riittävältä alueelta paikkausistutuksia tehtäessä. Kasvatusastiat, pussit ja maatumattomat verkot poistetaan en-

nen istutusta. Paakkutaimien sidokset avataan vasta, kun taimi on lopullisella paikallaan. Istutusleikkaus tehdään avojuurisille taimille kevätistutuksissa samassa yhteydessä ja istutusajankohdan ollessa joku muu, seuraavana keväänä. Istutuksen yhteydessä uusia taimia kastellaan runsaasti.

Muu takuuajanhoito

Takuuhoitoon kuuluu:

- kastelu kuivina kausina siten, että kasvien kasvuun lähtö ja juurtuminen varmistetaan (puiden osalta katso kohta 5)
- rajaukset A1 - A2-ryhmissä
- roudan nostamien tai kaatamien, juurtumattomien kasvien oikaisu ja uudelleen istutus keväällä
- havukasvien kevätsuojaus (28.2. mennessä) ja suojien poisto roudan sulettua
- kasvitauti- ja tuholaiistorjunta

Istutusleikkaukset tehdään istutuksen yhteydessä tai takuuajana. Hoitoleikkaukset eivät kuulu takuuajan hoitoon.

Dynaamisten kasviryhmien hoito sovitaan erikseen ennen takuuajan alkamista, hoito-ohjeistus esitetään suunnitelma-asiakirjoissa.

5. PUIDEN HOITO

Takuuajana uusitaan kuolleet ja huonokuntoiset puut. [Valvoja määrittää puun](#) kunnan [ristiriitatilanteissa ja vaihdon tarpeen](#). Keväällä todetut vauriot korjataan **15.6.** mennessä ja syksyllä todetut vauriot **31.10.** Ilkivallan tai talvikunnossapidon aiheuttaman vahingon kohteeksi joutuneiden puiden uusiminen tilataan lisätyönä.

Puiden hoito suoritetaan VHT'14 kohta 2.1.9 mukaan. Erityistä huomiota on kiinnitettävä tuentojen tarkistukseen takuuajana.

Kahden ensimmäisen vuoden aikana kaikkia puita on kasteltava 50L kaksi kertaa viikossa kasvukauden ajan. Istutetun puun juuripaakku ja sitä ympäröivä kasvualusta ovat tasaisen kosteita, mutteivat märkiä, kahden kasvukauden ajan istutuksesta. Kastelussa on huolehdittava, ettei vesi valu pois puiden juuristoalueelta tarvittaessa esim. muotoilemalla katteesta rengas puun ympärille. Kastelussa käytetään ensisijaisesti kastelupusseja. Mikäli kastelupussi on puun rungon ympärillä, tulee se poistaa talveksi.

6. METSITYSALUEIDEN HOITO

Rakennetut metsitysalueet hoidetaan takuuajana A3-hoitoluokan ohjeiden mukaan. Rikkaruohot torjutaan kaksi kertaa kasvukaudessa. Metsitykset C-hoitoluokkien alueilla hoidetaan metsän hoitoluokan mukaan.

7. TUHOELÄIMET

Sekä puiden että pensaiden hoidossa on huomioitava vahinkoeläimet mm. kanit ja peurat. Ne kasvit, jolle voidaan olettaa olevan vahinkoeläimistä vahinkoa, on suojattava eläimiä vastaan. Pahoin vaurioituneet kasvit vaihdetaan. Suojaus- ja vaihtovaatimus eivät koske perennoja, kukkasipuleita ja metsitystaimia.

8. LASTEN LEIKKIVÄLINEET, ERIKOISPINNOITTEET, KALUSTEET JA RAKENTEET

Leikkivälineet turva-alustoineen pidetään aina turvallisina ja ne turvatarkastetaan kolmen kuukauden välein. Tarkastukset tekee koulutuksen saanut henkilö ja niistä tehdään pöytäkirja. Urakoitsijan on välittömästi ilmoitettava tilaajalle havaitsemistaan vioista leikkivälineissä, kalusteissa tai rakenteissa riippumatta siitä, mistä vika johtuu.

Pois siirtynyt kivituhka, hiekka, turvasora tai muu sitomaton päällystämateriaali siirretään takaisin paikoilleen ja lisätään tarvittaessa. Turva-alustamateriaalia lisätään tarvittaessa leikkivälineiden alle. Hiekkalaatikon hiekan vaihto suoritetaan keväällä **30.5.** mennessä.

Hiekkatekonurmi, valettu turva-alusta ja muut vastaavat päällysteet pidetään puhtaana, kuitenkin puhdistus vähintään kaksi kertaa vuodessa toukokuussa ja elokuussa. Lisäksi tehdään normaalit syys- ja kevätsiivoukset.

9. PÄÄLLYSTETYT ALUEET

Sidotut päällysteet

Takuuajan hoitoon kuuluu kevät- ja syysiivous VHT'14 kohdan 3.1.1 mukaan.

Sitomattomat päällysteet

Epätasaisuudet korjataan ja materiaalia lisätään tarvittaessa VHT'14 kohdan 3.1.2 mukaan.

10. VESIAIHEET

Rakennetut vesiaiheet hoidetaan erillisen työselityksen mukaan. Mikäli työselitystä ei ole, hoidon sisällöstä sovitaan erikseen valvojan kanssa ennen takuuajan alkua. Luonnonuomien, -altaiden ja hulevesikohteiden hoidosta sovitaan valvojan kanssa. Hulevesikohteissa on oma kohdekohtainen hoitokortti.

11. PUHTAANAPITO

Puhtaanapito ei kuulu takuuhoidon piiriin, ellei toisin sovita.

Viheralueiden hoitoluokitus ABC	Viheralueiden kunnossapitoluokitus RAMS
A rakennetut viheralueet	R Rakennetut viheralueet
A1 Edustusviheralue	R1 Rakennettu arvoviheralue
A2 Käyttöviheralue	R2 Toimintaviheralue (leikki- ja liikuntapaikat, koirapuistot, matonpesupaikat jne)
A3 Käyttö ja suojaviheralue	R3 Käyttöviheralue (oleskelupuistot ja -pihat, katuviheralueet jne)
	R4 Suoja- ja vaihettumisviheralue
B Avoimet viheralueet	A Avoimet viheralueet
B5 Arvoniitty	A1 Arvoniitty
B2 Käyttöniitty	A2 Käyttöniitty
B3 Maisemaniitty ja laidunalue	A3 Maisemaniitty
B4 Avoimet alueet ja näkymät	A4 Avoin alue
B1 Maisemapelto	A5 Maisemapelto
C Taajametsät	M Metsät
C5 Arvometsä	M1 Arvometsä
C1 Lähimetsä	M2 Lähimetsä
C2 Ulkoilu- ja virkistymetsä	M3 Ulkoilu- ja virkistymetsä
C3 Suojametsä	M4 Suojametsä
C4 Talusmetsä	M5 Talusmetsä
Pääluokkia täydentävät luokat	
E Eritysalue	-
S Suojelualue	S Suojelualueet
R Maankäytön muutosalueet	x Maankäytön muutosalueet:
	Rx Muutosalue, jota kunnossapidetään rakennetun viheralueen mukaisessa ulkoasussa
	Ax Muutosalue, jota kunnossapidetään avoimen viheralueen mukaisessa ulkoasussa
	Mx Muutosalue, jota kunnossapidetään metsän mukaisessa ulkoasussa
0 Luokittelemattomat alueet	-
P Puhtaanpitoluokitus	P Viheralueiden puhtaanpitoluokitus
P1 Päivittäin (ma-la)	P1 Päivittäin (ma-la)
P2 Työpäivittäin (ma-pe)	P2 Työpäivittäin (ma-pe)
P3 Viikoittain	P3 Viikoittain (3 krt/vk)
P4 Kuukausittain	P4 Viikoittain (2 krt/vk)
P5 Vuosittain	P5 Viikoittain (1 krt/vk)
P6 Määrä vuosin	P6 Kuukausittain
	P7 Vuosittain